

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

PERFIL

EN TRES DÈCADES, SERGI PÀMIES HA PUBLICAT UNA DOTZENA DE RECVLLS DE CONTES I NOVEL·LES, ENTRE ELS SEUS TÍTOLS MÉS DESTACATS HI HA 'SI MENGES UNA LLIMONA SENSE FER GANYOTES' (2006) I 'LA BICICLETA ESTÀTICA' (2010)

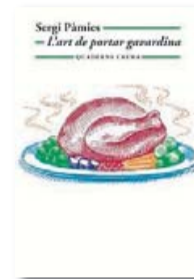
JORDI
LLAVINA

Entre les diverses classificacions sobre tipus generals de narradors, n'hi ha una de molt estesa: la que, *grosso modo*, distingeix entre els escriptors que volen explicar una història (i com més bé, millor, esclar) i aquells altres que semblen més interessats a relatar que algú està disposat a explicar una història (i com més tortuosament, millor). N'hi ha una altra que encara em sembla d'abast més genèric, i que distingeix entre dues menes essencials d'escriptors: els que treballen, principalment, sobre la memòria –melangiosos o justiciera, tant se val– i aquells altres per als quals el passat, la memòria, no serà mai matèria d'interès literari. Pel que fa a la primera classificació, Sergi Pàmies sempre ha tingut

un peu a cada banda. Pel que fa a l'altra, sempre havia representat prou bé la segona mena d'escriptor. Els seus llibres més antics no desdenyaven mai el joc literari, i aprofundien en qüestions com ara la identitat i la soledat dels individus, entre d'altres. Un dia, però, Pàmies es va adonar –diria que per a goig del lector– de la rendibilitat literària que pot tenir la memòria. En un conte de *La bicicleta estàtica* (Quaderns Crema, 2010) ho resumia així: “Busquem en la realitat les històries que no som capaços d'inventar”. I llavors el parísenc de naixement va començar a introduir dosis de biografia familiar en les seves obres, procurant zelosament que aquesta adopció sempre fos tutelada per les eines més operatives i severes de la ficció.

Relats que temptegen la crònica

L'art de portar gavadina aplega tretze contes, per dir-ne d'alguna manera. Alguns d'aquests contes podrien haver integrat qualsevol dels antics reculls de l'autor. Els d'ara tenen més amargor, certament, però la fórmula és la mateixa. El primer, posem per cas, *Eclipsi*, que planteja una suggeridora disociació d'un personatge aclaparat per l'existència. O l'excel·lent *Sisplau*, en què el fill del protagonista –que filma un curt amb uns quants companys de curs– està disposat a sacrificar la vida del seu pare per una bona seqüència cinematogràfica. Són històries molt àcides. Hi ha altres contes, en canvi, que resulten (més) nous en la intenció. Més interessants, també. Relats que temptegen el gènere de la crònica. Per exemple, el titulat *Nadala maternofilia!*: un retrat descarnat i alhora pietós de la mare del narrador –i també de l'autor–. És una història que va de “la importància d'escriure, sobretot

L'ART DE PORTAR GAVARDINA
SERGI PÀMIES
QUADERNS CREMA
154 PÀG. / 14 €

quan sembla que no tinguis res més”. I un altre, també: *No sóc ningú per donar-te consells* (no sé si és Pàmies o Quaderns Crema que ha(n) decidit mantenir els accents diacrítics), una brillant dissertació sobre el desig de matar el pare i la glorificació –i posterior declivi– d'algunes figures quasi llegendàries (Jorge Semprún). D'aquest conte surt la felix consecució de la gavadina i la manera de portar-la. Hi resulta central la figura dels pares del narrador –que aquí també coincideix, *mutatis mutandis*, amb l'autor–. Contes greus, de pes! Per això no entenc gaire que, al costat d'aquests, el llibre inclogui un insípid relat amb l'11-S de fons o, fins i tot, el titulat *Esborrany de ponència per un hipotètic congrés de separats*, que tampoc no acaba d'anar gaire enlloc.

És un llibre molt cru, ple de personatges derrotats (i amb una veu narrativa de to, molt sovint, *self-deprecating*), que reflexiona sobre divorcis, soledat, fills; sobre l'avanç implacable de l'edat, sobre l'avanç també implacable de les malalties i sobre la presumpció –implacable– de la mort. Hi ha un aire de desfeta que no te l'acabes de treure de sobre. L'estil és el de sempre: cenyit i acerat, irònic fins al *rigor mortis*. Són peces ben escrites, tot i que pateixen una mica de l'absència de l'editor Vallcorba: *evidències* per *proves*, “un cert alè a Dubonnet”, *caixa* (de pastilles) per *capsa...* El pretext d'una foto de viatge o l'ús mèdic de la paraula *descartar*, entre altres encerts, permeten a l'autor de construir unes històries que més que no pas admirar-nos per l'enginyer compositiu ens colpeixen per la profunditat del contingut diguem-ne moral. Més que escèptic, amarg, amarguíssim. ♦♦

EL NOU LLIBRE DE SERGI PÀMIES ÉS MOLT CRU, PLE DE PERSONATGES DERROTATS AMB REFLEXIONS SOBRE DIVORCIS, SOLEDAT, FILLS

FRANCESC MELCION

Aquesta mica de vent

VÍCTOR
OBIOLS

Hi ha obres davant de les quals hom no pot sinó acotar el cap en reconeixement de l'excel·lència. Textos que ens revelen l'autèntica essència de la literatura: l'escriptura com a testimoni de l'experiència humana en les seves veritats més fondes i, és clar, formalitzada a un nivell molt alt d'estilització, on tot (llengua, imatgeria, concepte) hi és sàviament expressat –cisellat gairebé–, amb aquell llambreg esclatant que produeix l'acostament a la perfecció del diamant. La citació final d'Emmanuel Hocquard (“La llen-

gua en la seva totalitat és elegia”) dona compte exacte del que és el llibre, pura elegia. També en dona el colofó, un tercet magnífic de Mercè Rodoreda (quina immensa poeta relegada pel fulgor de la seva narrativa!): “Si buit de mi pogués caminar enrere, / donaria el que soc per ésser el que era: / ulls admirats i cor sense doblec”. Hi ha un joc de miralls amb el passat; hi és, el lípticament, l'amor (per estimar s'ha d'admirar, i l'artista admira els éssers estimables, i admira el món), i hi ha aquest cor “sense falsedat”, el cor pur, ingenu, obert a les bondats de la vida, un cor que recorda el de la infantesa.

El llibre d'Abraham Mohino s'obre amb una breu i deliciosa lli-

ció filològica on es repassa l'etimologia i l'evolució en el llatí fins a la nostra llengua del mot grec *ànemos* (respiració). “Som fets d'una substància evanescent”, diu l'autor, però aquesta obra (filla de la necessitat però també de la tenaç voluntat d'art, doblada de talent) ens demostra que val la pena deixar petja, una baula en la transmissió de l'art de la paraula abans de la nostra definitiva evanescència.

No sabria dir amb qui entronca Mohino, temo deixar-me noms, i és que en la seva prosa compacta i penetrant hi batega tota la literatura clàssica i moderna. Citar escriptors que l'autor ha estudiat a bastament, Mercè Rodoreda, Rosa Leve-

ÀNEMOS
ABRAHAM MOHINO BALET
GODALL
68 PÀG. / 16 €

roni, o bé Marcel Proust i Henry James, o Sèneca, o Joaquim Ruyra... no ens duria a cap esclariment, i fa de mal dir, perquè el pòsit és profús i ric, inabastable. La convicció del lector d'aquestes proses és que es troba davant d'una literatura d'alt voltatge, de cuina lenta, germinada molt endins, o bé embarcat en un llagut auster de fusta noble que sap fer bona proa, amb vela llatina i pals potents, impossibles de desarborar. És un conjunt de 35 proses, i es fa difícil triar-ne una, totes elles són magistrals. És una elegia per a l'àvia morta, i molt més que això, una exploració metafísicopoètica sobre el record i sobre la idea de casa, de llar, d'espai familiar. Una fita. ♦♦